

**Quicksan flora en fauna
Renovatie Parkhotel aan de
Hoek Stationsstraat en de Breelaan
te Bergen**

Opdrachtgever: Mees Ruimte & Milieu
Postbus 854
2700 AW Zoetermeer

Versienummer: Concept

Datum: 26 februari 2016

Auteur: mevrouw ir. L. Dresmé

Paraaf:

Rizdy

Colofon

Dresmé&vanderValk

Middenduinerweg 81

2082 LC Santpoort-Zuid

+31 (0)6 47570615

linda@dresmevandervalk.nl

www.dresmevandervalk.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch op geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Dresmé&vanderValk.

Inhoudsopgave

	pagina
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Indeling van de rapportage	4
2 Wettelijk Kader	5
2.1 Soortenbescherming	5
2.2 Gebiedsbescherming	6
3 Projectbeschrijving	7
3.1 Ligging	7
3.2 Beschrijving van het project.....	7
4 Beschermde gebieden	8
5 Onderzoeksmethode	9
6 Resultaten	11
7 Conclusie	16
Literatuurlijst	16

bijlage 1: C.V. mevrouw Ir. L. Dresmé

1 INLEIDING

In februari 2016 is een quickscan flora en fauna uitgevoerd ter plaatse van de Stationsstraat en de Breelaan in het centrum van het dorp Bergen in de provincie Noord-Holland.

1.1 Aanleiding

De aanleiding van onderhavige flora- en faunaonderzoek is het voornemen om het bestaande hotel te renoveren. Mogelijk worden verblijfplaatsen van beschermde soorten aangetast, waarbij strijdigheid met de Flora- en faunawet kan ontstaan. Voorkomen dient te worden dat op basis van deze strijdigheid, vertraging in de procedures kunnen optreden.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan flora en fauna is meerledig:

- Vaststellen dan wel uitsluiten van beschermde flora en fauna in het projectgebied.
- Vaststellen wat de mogelijke effecten zijn op beschermde flora en fauna als gevolg van de renovatie;
- Indien als gevolg van de renovatie negatieve effecten te verwachten zijn, dient te worden bepaald of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is benodigd.

1.3 Indeling van de rapportage

De quickscan flora en fauna bestaat uit zeven hoofdstukken. Het wettelijk kader van natuurbescherming is te vinden in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is het projectgebied en het voorgenomen initiatief beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft of sprake is van gebiedsbescherming. In hoofdstuk 5 is de methode van het uiteengezet en in hoofdstuk 6 zijn de onderzoeksresultaten beschreven. Hoofdstuk 7 bestaat uit de conclusies.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Soortenbescherming

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft als doel om in het wild levende flora en fauna en hun directe leefomgeving te beschermen. Dit gebeurt onder meer door middel van:

- Een algemene zorgplicht;
- Verbodsbepalingen.

Algemene zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de 'algemene zorgplicht' (artikel 2). Deze zorgplicht bestaat uit bewust omgaan met soorten waarbij verstoring zoveel als mogelijk wordt voorkomen en een onderzoeksplicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van de Flora- en faunawet (artikelen 8 tot en met 12)¹ is het verboden (inheemse en wilde) planten te beschadigen. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd.

Op 23 februari 2005 is het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet in werking getreden. De beschermde flora en fauna is onderverdeeld in drie tabellen overeenkomstig de brochure "Buiten aan het werk" van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (nu Economische Zaken of EZ). "Tabel 1" soorten zijn vrijgesteld van de verboden in artikel 9 t/m 11 bij ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. "Tabel 2" soorten zijn niet zondermeer vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen en beheer. "Tabel 3" soorten bestaan uit twee statussen; (1) de fauna die aangewezen zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en (2) de soorten die niet aangewezen zijn in dezelfde Bijlage IV. Voor een ontheffing van de verboden ten behoeve van fauna die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn zoals alle vleermuissoorten, is een uitgebreide toets nodig.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle broedvogels in Nederland zijn beschermd.

De nesten en de directe omgeving zijn tijdens het broeden beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart - 15 juni. Broeden begint enige tijd voor het leggen van het ei en eindigt nadat het nest niet meer wordt gebruikt.

Sommige vogelsoorten hebben een tweede of derde leg.

-
- ¹Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
 - Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
 - Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
 - Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
 - Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ook is de start en einde van het broeden verschillend per vogelsoort. Daarmee dient rekening gehouden te worden. Nesten van sommige vogelsoorten, met name roofvogelsoorten en vogels die erg gehecht zijn aan dezelfde locatie of moeilijk een ander nest kunnen vinden, zijn jaarrond beschermd.

2.2 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet). Hierin zijn de reeds bestaande Staatsnatuurmonumenten (Beschermdenatuurmonumenten) ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Ook (nieuwe) activiteiten buiten de Natura 2000-gebieden kunnen effecten hebben op beschermde gebieden en kunnen op basis van de Natuurbeschermingswet worden belemmerd.

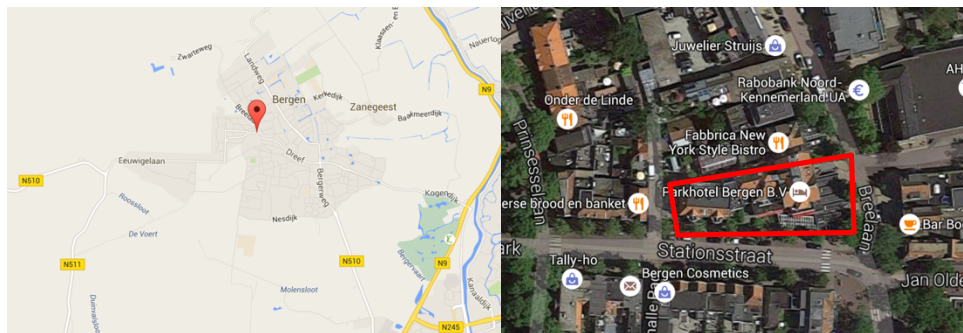
Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur of EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot aantasting van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging (Wet ruimtelijke ordening) een rol te spelen. Deze toets valt veelal onder de verantwoordelijkheid van de provincies.

3 PROJECTBESCHRIJVING

3.1 Ligging

Het projectgebied bestaat uit een hotel op de hoek Stationsstraat en de Breelaan te Bergen, zie afbeelding 1. De locatie is gelegen in het centrum van Bergen in het noordwesten van de provincie Noord-Holland.

Afbeelding 1. Ligging projectgebied

3.2 Beschrijving van het project

Het hotel is ontstaan in 1910 met pension Erica. In de jaren 80 van de vorige eeuw is het hotel uitgebreid met een vleugel aan de achterzijde en met overkapte terrassen aan de straatzijden. Het hotel heeft naast de begane grond 3 verdiepingen, een kelder en een zolder. Het dak van het oude pension heeft dakpannen en is niet geïsoleerd. De vleugel aan de achterzijde heeft een andere opbouw, maar wel met een schuin dak en dakpannen. Het is niet bekend of de gevels van de nieuwe vleugel geïsoleerd zijn.

De nieuwe vleugel van het hotel wordt gesloopt, waarna op nagenoeg dezelfde locatie, een nieuwe vleugel met parkeergarage in de kelder wordt gebouwd, zie afbeelding 2. Ten behoeve van de herontwikkeling is het vooralsnog niet nodig bomen te kappen.

Afbeelding 2. Huidige situatie (links) en nieuwe aanbouw met kelder

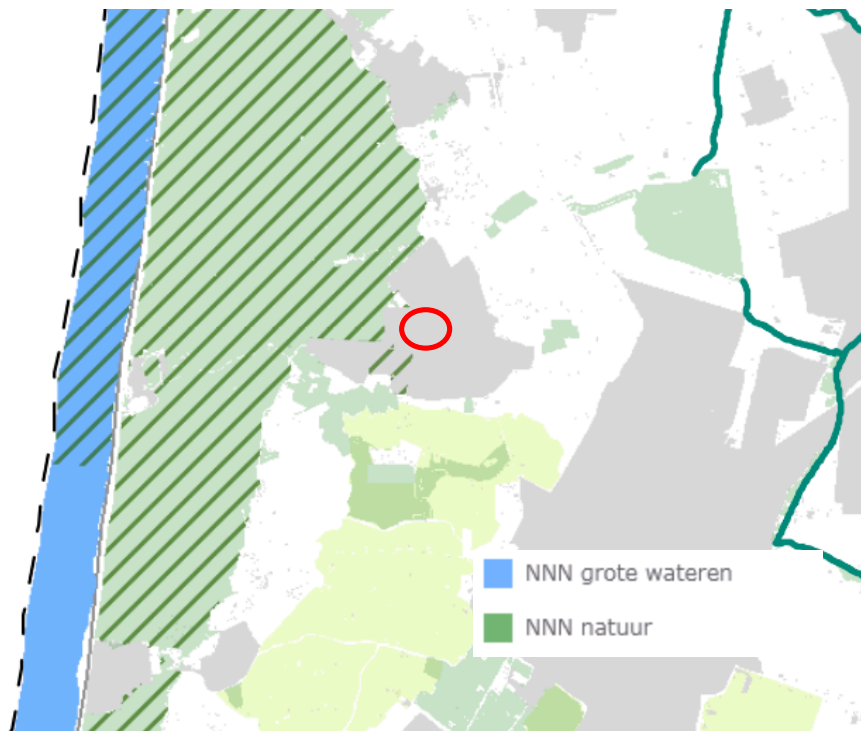

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

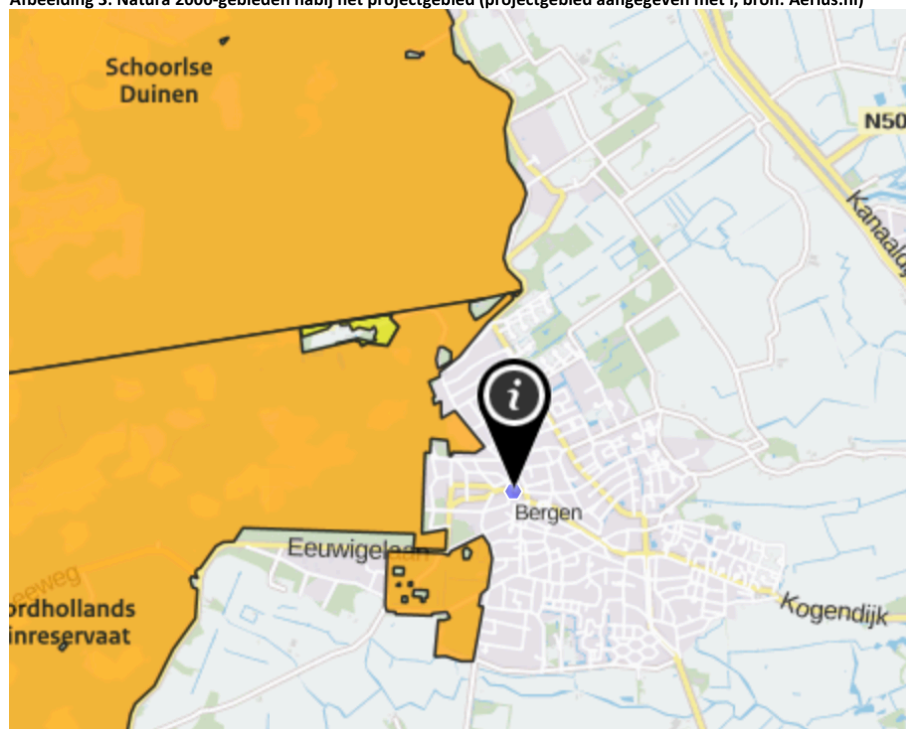
Het projectgebied is niet in of nabij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) of Natura 2000-gebieden gelegen, zie afbeelding 2 en 3. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is Noordhollands Duinreservaat. De afstand van het projectgebied en het Noordhollands Duinreservaat is 385 meter. De afstand tot de meest nabijgelegen Natuurnetwerk Nederland (NNN) is ook 385 meter, omdat Noordhollands duinreservaat tevens de status NNN heeft. Verder weg gelegen Natura 2000-gebieden zijn Schoorlse Duinen (1km) Noordzeekustzone (5 km) en Abtskolk & De Putten (7 km).

Op de korte termijn ontstaan lokale effecten, zoals een toename van geluid en stof door de renovatiewerkzaamheden. Deze effecten zijn echter verwaarloosbaar en niet waarneembaar ter plaatse van beschermde gebieden. Gezien de afstand en het tussengelegen bebouwde gebied worden geen effecten verwacht op het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebieden als gevolg van de sloop en bouwwerkzaamheden. Op lange termijn worden ook geen effecten verwacht die van betekenis kunnen zijn voor de natuurwaarden van beschermde gebieden.

Afbeelding 2: Ecologische Hoofdstructuur/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) nabij het projectgebied (projectgebied in rood, bron: provincie Noord-Holland, structuurvisie 2040)

Afbeelding 3: Natura 2000-gebieden nabij het projectgebied (projectgebied aangegeven met i, bron: Aerial.nl)

5 ONDERZOEKSMETHODE

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd door een ecooloog met kennis op het gebied van vleermuizen in het stedelijke gebied, mevrouw ir L. Dresmé, zie bijlage 1. Voor het archiefonderzoek is Gegevensautoriteit natuur, waarneming.nl en eerder uitgevoerde onderzoeken naar beschermde flora en fauna in de omgeving meegenomen. Op 19 februari 2016 is een veldonderzoek uitgevoerd, waarbij gezocht is naar geschikt leefgebied en de eisen die beschermde soorten stellen aan een geschikt leefgebied. Daarnaast is de C.V.-ruimte en de kelder onderzocht op sporen van vleermuizen. Hierna zijn een aantal afbeeldingen weergegeven die een indruk geven van het hotel dat wordt gerenoveerd. De weersomstandigheden waren voldoende om een biotoopanalyse uit te voeren.

Omdat geen bomen, groen of open water aanwezig is in het projectgebied worden alleen algemeen voorkomende zoogdiersoorten verwacht zoals huismuis. De soortengroepen vissen, amfibieën, reptielen, insecten en vaatplanten (met uitzondering van muurplanten) kunnen vanwege het ontbreken van geschikt biotoop op voorhand worden uitgesloten en worden buiten beschouwing gelaten. Tijdens het onderzoek is aandacht besteed aan vleermuizen, jaarrond beschermde vogelnesten en muurplanten.

Afbeelding 4. Het hotel vanaf de Stationsstraat, rechts de gevel met kieren in het metselwerk en onder de goot.

Afbeelding 5. De gevel van de vleugel die wordt gesloopt met rechts de panelen voor de balkons

Afbeelding 6. De zolder van het gebouw Erica?

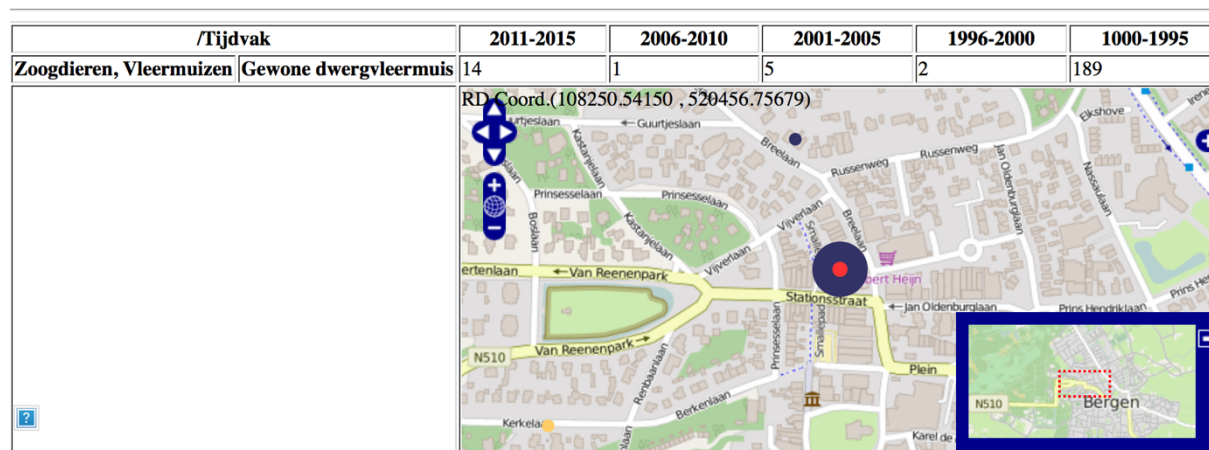
6 RESULTATEN

Vleermuizen

Archiefonderzoek

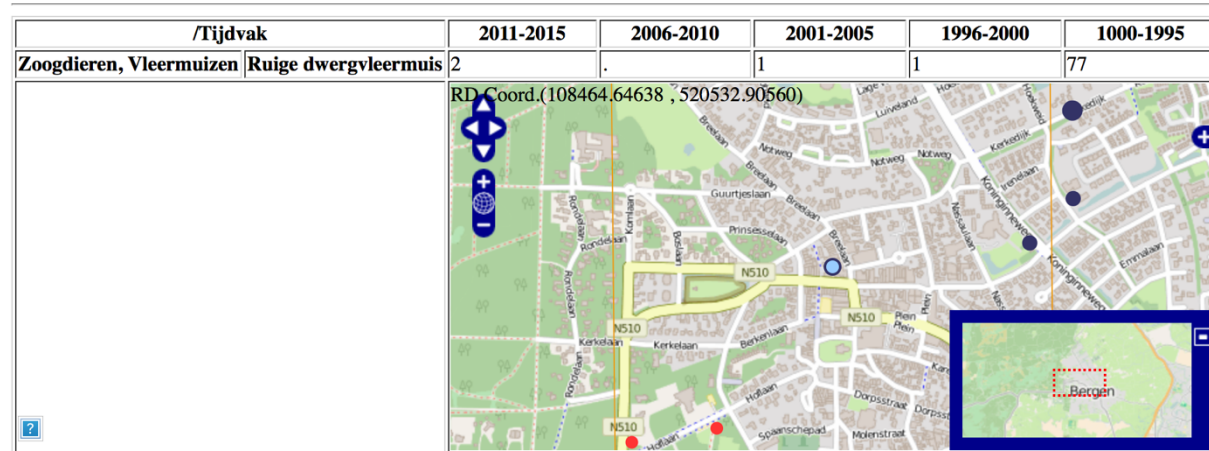
Op basis van verspreidingsgegevens kunnen zeven soorten vleermuizen worden verwacht in het stedelijke gebied van Bergen te weten; gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis. Uit de gegevens van Gegevensautoriteit Natuur blijkt dat een kolonie van vleermuizen gewone dwergvleermuis in het hotel aanwezig is, zie afbeelding 7. Daarnaast is een verblijfplaats van ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig, zie afbeelding 8 en 9. De gewone grootoorvleermuis heeft geen verblijfplaats nabij het hotel. Waarnemingen van vleermuizen in of in de omgeving van het projectgebied ontbreken in de gegevens van waarneming.nl.

Afbeelding 7. Waarnemingen van de gewone dwergvleermuis (Gegevens Autoriteit Natuur)

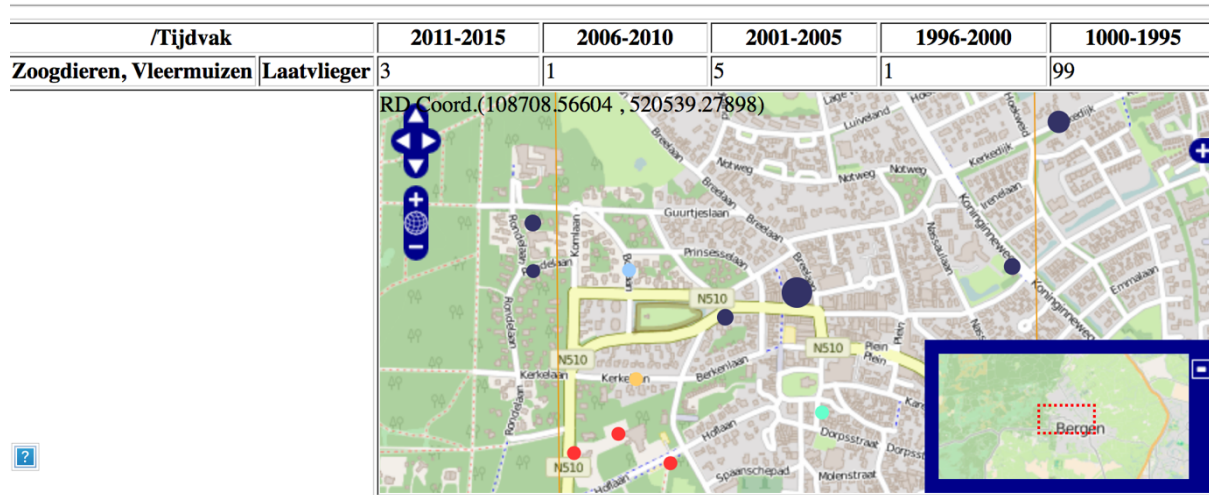
Afbeelding 8. Waarnemingen van de ruige dwergvleermuis (Gegevens Autoriteit Natuur)

Beschermd soorten in het beheersgebied van HHNK, resultaten uit de NDFF dd juni 2014.
Soort: Ruige dwergvleermuis, op coördinaten 108525.67 en 520476.16, dat is hok: 1080_5200

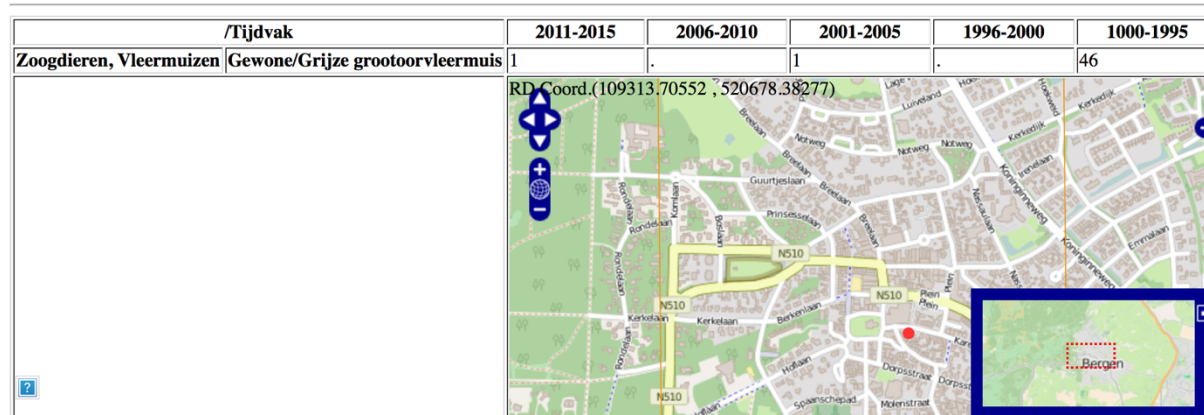
Afbeelding 9. Waarnemingen van de laatvlieger (Gegevens Autoriteit Natuur)

Beschermde soorten in het beheersgebied van HHNK, resultaten uit de NDFF dd juni 2014.
 Soort: Laatvlieger, op coördinaten 108525.67 en 520476.16, dat is hok: 1080_5200

Afbeelding 10. Waarnemingen van de gewone grootoorvleermuis (Gegevens Autoriteit Natuur)

Soort: Gewone/Grijze grootoorvleermuis, op coördinaten 108525.67 en 520476.16, dat is hok: 1080_5200

Veldonderzoek

In de C.V. ruimte op de zolder van het hotel zijn uitwerpselen aangetroffen van vleermuizen. De uitwerpselen zijn herkenbaar als vleermuiskeutels, omdat ze makkelijk te verpulveren zijn en de onverteerbare delen van insecten glimmen, zie afbeelding 11. Op basis van de uitwerpselen is het niet mogelijk de vleermuissoort te bepalen. De pannen zijn aan de binnenkant afgetimmerd, waardoor de ruimte tussen de pannen en het hout moeilijk te inspecteren zijn. Wel is vanaf de binnenkant te zien dat diverse gaten in de pannen aanwezig zijn. Via deze gaten kunnen vleermuizen het hotel binnen komen. De C.V. ruimte bevindt zich in het oude deel van het hotel en blijft behouden.

Op diverse locaties zijn in de gevel van het oude deel van het hotel, kieren en gaten aanwezig welke wat betreft hoogte en dimensionering geschikt zijn als invliegopening voor vleermuizen. Een voorbeeld hiervan is te zien op afbeelding 4, waarbij kieren te zien zijn tussen de bakstenen en tussen de goot en het dak.

Ook in de gevels van het nieuwe deel zijn kieren aanwezig onder de goot. Ook zijn de losse platen voor de balkons geschikt als zomerverblijfplaats of paarverblijfplaats voor vleermuizen, zie afbeelding 5.

Afbeelding 11. Vleermuiskeutel

Op basis van het archiefonderzoek en de vondst van de uitwerpselen van vleermuizen kan ervan worden uitgegaan dat vleermuizen een vaste verblijfplaats op de zolder van het hotel hebben. Het is momenteel niet uitgesloten dat verblijfplaatsen van vleermuizen in het te slopen deel aanwezig zijn. Met de renovatie en de sloop van het hotel worden mogelijk vleermuisverblijfplaatsen verstoord en/of weggenomen. Omdat alle vleermuizen zwaar beschermd zijn, is voor verstoring en het wegnemen van vaste verblijfplaatsen een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. Nader onderzoek is nodig om te bepalen welke soorten op welke tijdstippen in het jaar gebruik maken van deze vaste verblijfplaatsen. Op basis van deze kennis kan worden bepaald of sprake is van een voor de populatie belangrijke verblijfplaats en op welke wijze verzachtende en compenserende maatregelen kunnen worden genomen. Het nemen van de juiste maatregelen is een vereiste om de ontheffing te verkrijgen. Omdat het bestaande hotel Erica blijft behouden, is de verwachting dat de vaste verblijfplaatsen behouden kunnen worden, waarmee significant negatieve effecten op de populatie kan worden vermeden. Het verkrijgen van een ontheffing van de Flora- en faunawet is daarmee geen belemmering en hoeft een besluit in het kader van het bestemmingsplan niet in de weg te staan.

Broedvogels

Archiefonderzoek

Op basis van Gegevensautoriteit Natuur is een nestlocatie van de huismus bekend bij de burens op Breelaan nummer 21, zie afbeelding 12. Het is niet duidelijk of het gaat om een waarneming van een huismus die ter plaatse is, of dat het een nestlocatie betreft. In elk geval broeden mussen altijd in een kolonie. De verwachting is dat het om een losse waarneming gaat. Ook is een nestlocatie van de gierzwaluw bekend bij de burens op Breelaan nummer 21, zie afbeelding 13.

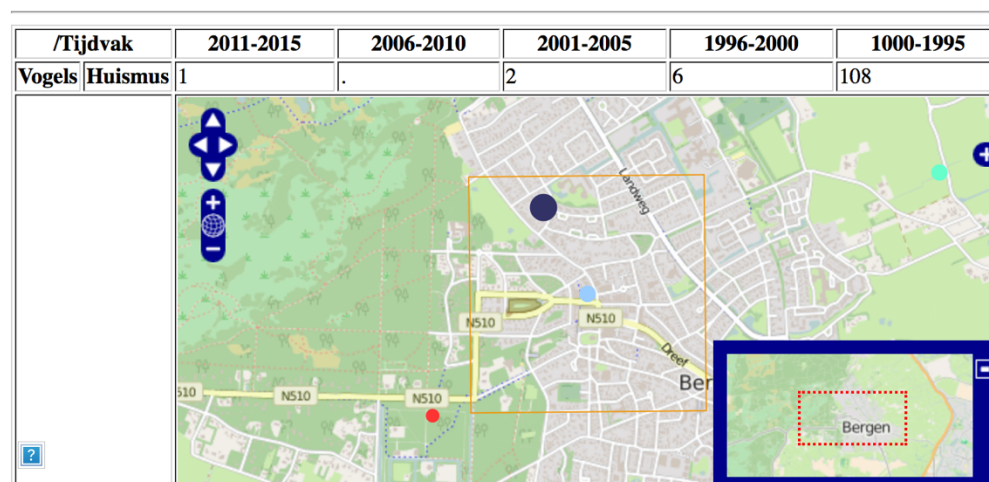
Veldonderzoek

Hoewel geen huismus is waargenomen is het dak geschikt voor huismus. De goot is breed en de onderkant van de pannen zijn vanaf de goot toegankelijk. De kans dat gierzwaluw in de gevels broedt wordt als gering beoordeeld, omdat geen sporen van uitwerpselen zijn aangetroffen.

Nader onderzoek naar huismus en gierzwaluw is nodig om deze soort uit te kunnen sluiten en kan gecombineerd worden met het nadere vleermuisonderzoek. Mogelijk broedt kauw in een schoorsteen, maar nestindicerend gedrag van kauw is ten tijde van het veldonderzoek niet waargenomen. In het projectgebied zijn alleen planten in plantenbakken aanwezig. Bij de burens zijn coniferen aanwezig. Nesten van niet jaar rond beschermde vogelsoorten kunnen voorkomen in de struiken en bomen rondom het hotel. Indien buiten het broedseizoen bosschages of bomen worden verwijderd, hoeft geen rekening gehouden te worden met algemene broedvogels.

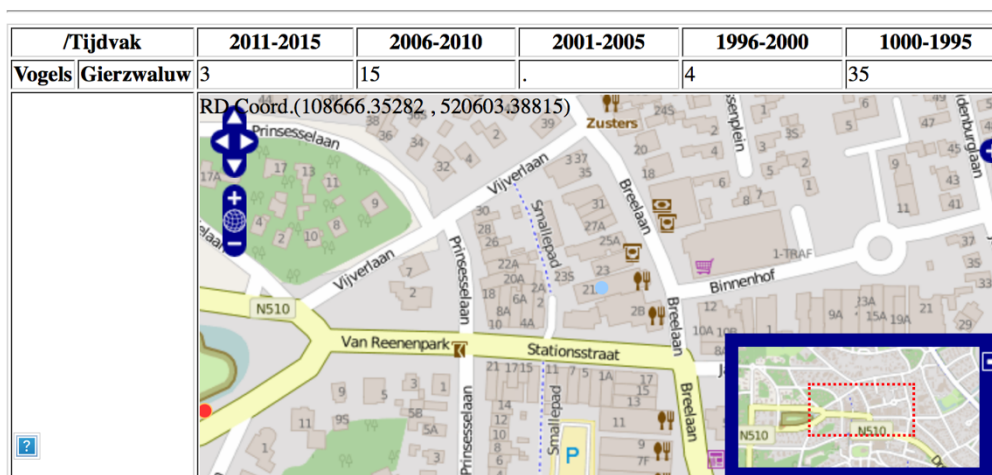
Afbeelding 12. Huismus in de omgeving van het projectgebied (bron: GAN).

Beschermde soorten in het beheersgebied van HHNK, resultaten uit de NDFF dd juni 2014.
Soort: Huismus, op coördinaten 108525.67 en 520476.16, dat is hok: 1080_5200

Afbeelding 13. Gierzwaluw in de omgeving van het projectgebied (bron: GAN).

Beschermde soorten in het beheersgebied van HHNK, resultaten uit de NDFF dd juni 2014.
Soort: Gierzwaluw, op coördinaten 108525.67 en 520476.16, dat is hok: 1080_5200

Muurplanten

Op de gevels van het hotel zijn geen muurplanten aangetroffen.

7 CONCLUSIE

Als gevolg van het project worden geen effecten op de Ecologische Hoofdstructuur of Natura 2000-gebieden verwacht.

Op basis van het archiefonderzoek en de vondst van de uitwerpselen van vleermuizen kan ervan uit worden gegaan dat vleermuizen een vaste verblijfplaats op de zolder van het hotel hebben. Het is momenteel niet uitgesloten dat verblijfplaatsen van vleermuizen in het te slopen deel (aangebouwde vleugel) aanwezig zijn. Met de renovatie en de sloop van het hotel worden mogelijk vleermuisverblijfplaatsen verstoord en/of weggenomen. Omdat alle vleermuizen zwaar beschermd zijn, is voor verstoring en het wegnemen van vaste verblijfplaatsen een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. Nader onderzoek is nodig om te bepalen welke soorten op welke tijdstippen in het jaar gebruik maken van deze vaste verblijfplaatsen. Op basis van deze kennis kan worden bepaald of sprake is van een voor de populatie belangrijke verblijfplaats en op welke wijze verzachtende en compenserende maatregelen kunnen worden genomen. Het nemen van de juiste maatregelen is een vereiste om de ontheffing te verkrijgen. Omdat het bestaande hotel Erica blijft behouden, is de verwachting dat de vaste verblijfplaatsen behouden kunnen worden, waarmee significant negatieve effecten op de populatie kan worden vermeden. Het verkrijgen van een ontheffing van de Flora- en faunawet is daarmee geen belemmering en hoeft een besluit in het kader van het bestemmingsplan niet in de weg te staan.

Naast vleermuizen, worden beschermde soorten niet verwacht ter plaatse van het hotel aan de Hoek Stationsstraat en de Breelaan te Bergen. Hoewel de kans als gering is beoordeeld, kunnen gierzwaluw en huismus momenteel ook niet worden uitgesloten. Een nader onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus is nodig om uit te sluiten, dan wel aan te tonen of sprake is van vaste verblijfplaatsen die worden aangetast met de sloop en renovatie.

Er zijn geen nesten aangetroffen van jaarrond beschermde vogels. Het voorkomen van gierzwaluw en huismus kunnen pas eind april volledig worden uitgesloten. Een onderzoeksrondte naar gierzwaluw en huismus kan gecombineerd worden met de eerste onderzoeksrondes naar vleermuizen.

Ten slotte kunnen nesten van niet jaarrond beschermde vogelsoorten worden verwacht in de struiken en bomen rondom het hotel. Indien buiten het broedseizoen bosschages of bomen worden verwijderd, hoeft geen rekening gehouden te worden met algemene broedvogels.

Literatuurlijst

- Gegevens Autoriteit Natuur
- Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen (2011). "Soortenstandaard gewone dwergvleermuis"
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2005). "Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!"
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2009). "Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen." 12p.
- Netwerk Groene Bureau gedragscode (2010), zie <http://netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/gedragscode>
- waarneming.nl
- www.sovon.nl

Bijlage 1 Curriculum Vitae

Naam ir. L. Dresmé
Nationaliteit Nederlandse

Persoonlijk profiel

Linda is een deskundig ecoloog en gespecialiseerd in het raakvlak tussen infrastructurele projecten/ bouwprojecten en beschermde flora en fauna. Ecologische-juridische onderbouwing van praktische oplossingen zijn haar sterkste kanten.

Opleiding

Afgeronde doctoraal Bosbouw en Bos- en natuurbeheer in Wageningen.
Master Beleid, Communicatie en Organisatie -behalve de scriptie- afgerond.

Cursussen

Analyse van vleermuisgeluiden, Vereniging voor Zoogdieren en H. Limpens, 25-3-2014
Cursus batdetector, 2 Vereniging voor Zoogdieren en H. Limpens, 05-06-2015
Tekenen in ArcMap, en Basisveiligheid VCA (geldig tot 28-9-2019).

Werkervaring

12 jaar werkervaring bestaande uit:

- 2012-heden, ecoloog van SAAOne aannemerscombinatie wegbuitbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere A1/A6, zie als voorbeeld van waar Linda onlangs mee bezig was:
<http://bezoekerscentrum.rijkswaterstaat.nl/SchipholAmsterdamAlmere/user-story/rivierdonderpaden-verhuisd-rustiger-water/>
- 2011-heden, Dresmé & Van der Valk, zie <http://www.dresmevandervalk.nl>
- 2008-2011, bk ruimte & milieu bv als ecoloog
- 2007, provincie Noord-Holland (gedetacheerd) als juridisch adviseur groene wetgeving.
- 2003 – 2007, Envisie BV als projectleider van natuurcompensatieprojecten in samenwerking met provincie Noord-Holland, Landschap Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.